

Finansrapport per 2022-12-31

Ärendebeskrivning

Finansrapport per 2022-12-31 för Tranås kommunkoncern har upprättats av ekonomiavdelningen på kommunledningsförvaltningen.

Enligt kommunens Finanspolicy ska en finansrapport lämnas till kommunstyrelsen i samband med delårsrapport per 31 augusti och årsbokslut.

Finansrapporten ska ange:

- Aktuell likviditet
- Utrymme och nyttjad checkräkningskredit
- Placeringar
- Skulder
- Ränte- och kapitalbindning
- Fast/rörlig ränta (derivat)
- Motparter
- Borgensåtagande
- Derivat, kapital- och räntebindning

Lividitet, checkräkningskredit och placeringar

Koncerngemensam checkräkningskredit nyttjas på koncernkontot till en kostnadsränta som ska jämföras med räntan vid upptagning av långfristig skuld. Per sista december var limiten på koncernkontot 150 mkr. Krediten fördelas internt mellan kommunen och bolagen efter behov. 2016 införde Nordea en inlåningsavgift på innestående kapital överstigande 25 mkr. Inlåningsavgiften bygger på en veckas Stibor och ändras främst beroende på reporäntans utveckling. Sedan maj 2022 är inlåningsavgiften borta då reporäntan inte längre är negativ.

Kommunkoncernens sammanlagda likviditet per 2022-12-31 var negativ -117,1 mkr. Tranås kommun hade en positiv likviditet på 37,4 mkr medan Stadshuskoncernen hade en negativ likviditet på -154,5 mkr. Under i stort sätt hela 2022 har Stadshuskoncernens sammanlagda lividitet varit negativ. För kommunkoncernen som helhet har det längre varit mer ekonomiskt fördelaktigt att

Stadshuskoncernen nyttjar checkkrediten än lånefinansiering vid tillfällig likviditetsbrist. Under år 2022 har AB Tranåsbostäder nyupplånat 50 mkr och Tranås Energi AB 25 mkr.

Under 2022 har kommunens likviditet fortsatt varit god. Däremot har dotterbolagens likviditet försämrats, framförallt i slutet av 2022. För Tranås Energis del påverkas likviditeten av elmarknaden som ger stora svängningar i likviditeten. Bolaget ligger ute med leverantörsskulder innan kundfordringarna kommer in. AB Tranåsbostäder investeringsprojekt belastar likviditeten då bolaget lånefinansieras när projektet är klart. På så sätt hålls projektets räntekostnader nere. Att större delen av kommunens, och bolagens, investeringar sker i slutet av året påverkar också likviditeten negativt.

Början av 2023 blev likviditetsmässigt en tuff start för kommunkoncernen och limiten på koncernkontot höjdes till 250 mkr i mitten av januari. Likviditetsbehovet var tillfälligt men limiten ligger kvar på 250 mkr. Med tanke på generella pris- och kostnadsökningar, prognoser på lågt resultat 2023 för kommunen samt en beslutad investeringsbudget på 93,5 mkr kommer kommunens likviditet att försämrats ytterligare under 2023. AB Tranåsbostäders investeringar fortsätter, där Granelundsskolan och Junkaremålsskolan tillhör de större projekten under 2023.

AB Tranåsbostäders prognos för 2023 är att bolaget kommer nyttja hela internlimiten på koncernvalutakontot, för närvarande 100 mkr. Det kommer inte täcka årets investeringskostnader utan prognosen är att 280 mkr kommer behövas nyupplånas under 2023, med start i april. Tranås Energi ABs prognos är att bolaget förbättrar likviditeten och i mars ligger runt 0 kr på koncernvalutakontot. Tranås kommuns prognos är att likviditet försämrats under 2023 och att placerade medel kommer att nyttjas. Jämfört med 2022 så är Tranås kommun likviditet 25 mkr sämre 2023-01-01 än 2022-01-01.

Planering inför ny upphandling av banktjänster påbörjas under senhösten. Nuvarande avtal har förlängts och löper ut 2023-12-31.

Kommunens placeringar är placerade i så kallade räntefonder som anses vara en mycket säker placering. Valet av placeringar följer riktlinjerna som är beslutade i finanspolicyn. Tillgodohavandet avseende kommunens placerade medel uppgick vid årets början 2022 till nominellt 116 mkr, vilket är oförändrat 2022-12-31. För kommunens placeringar finns per sista december en orealiserad förlust på 2,9 mkr. På grund av vår oroliga omvärld har börserna under 2022 fallit kraftigt, vilket har påverkat marknadsvärdet på kommunens placeringar negativt. Finansmarknaden har börjat starkare 2023. Prognoserna om att inflationen förväntas falla har haft en positiv inverkan på finansmarknaden. Det gäller även kommunens placeringar där den orealiserade förlusten per sista

januari hade sjunkit med 1 mkr till 1,9 mkr. Kommunens investeringsrådgivare råder kommunen att vänta ut marknaden och, om möjligt, låta de placerade medlen vara kvar. Dock kan det uppstå likviditetsbehov under 2023 och krävas uttag av placeringar.

År 2022 uppgick Tranås kommuns investeringsbudget till 101,3 mkr. Utfallet per 2022-12-31 blev 93,3 mkr, vilket ger en utförandegrad på 92 procent. Investeringsnivåerna de senaste åren har legat runt 80-95 mkr. Kommunens goda likviditet och starka resultaten 2020-2022 har inneburit att placeringarna inte behövt nyttjas för att finansiera investeringarna så tidigt som befarades vid årsskiftet 2019/2020. Den lågkonjunktur som väntar med prognoser på negativa resultat 2023 och 2024 ändrar förutsättningarna. När de placerade medlen är slut är Tranås kommun hänvisad till finansiering genom lån från kreditinstitut.

Extern låneskuld och ränte- och kapitalbindningstid

Kommunen har ingen låneskuld, medan de helägda kommunala bolagen har, utöver nyttjande av checkkredit, per 2022-12-31 en extern total låneskuld på 1 590,2 mkr.

Nuvarande beviljad borgensram uppgår till 2 300 mkr. Under år 2019 höjdes AB Tranås bostäders borgensram till 1 400 mkr. Investeringsstrycket på AB Tranås bostäder är stort kommande år vilket innebär att en höjd borgensram troligtvis krävs under 2023.

Belopp mkr	Låneskuld 2019-12-31	Låneskuld 2020-12-31	Låneskuld 2021-12-31	Låneskuld 2022-12-31	Beviljad borgens- ram
Tranås Stadshus AB *	344,1	344,1	342,4	334,5	400
AB Tranås bostäder	678,5	711,9	755,3	784,9	1 400
Tranås Energi AB	445,9	450,0	475,6	485,8	500
Tranås kommun	0	0	0	0	0
Summa	1 468,50	1 506,0	1 573,3	1 605,2	2 300,00

* Tranås Stadshus AB: 179,5 mkr avser finansiering av fjärrvärmeverk.

Motsvarande belopp, 179,5 mkr, återfinns som fordran hos SE-banken.

I Tranås Stadshus låneskuld ingår en skuld på 179,5 mkr till Nordiska Investeringsbanken som motsvaras av en fordran på SE-banken på motsvarande belopp. Denna skuld och fordran ingår i en lånekonstellation där Tranås Energi AB har en leasingsskuld. Under hösten 2021 påbörjade SE-banken amortering av sin skuld till Tranås Stadshus AB, som i sin tur amorterar motsvarande belopp på låneskulden. Amorteringarna är klara i december år 2034.

Kommunkoncernens låneskuld per invånare är 85 365 kr. Om hänsyn tas till Tranås Stadshus fordran på SE-banken sjunker kommunkoncernens låneskuld med 179,5 mkr och låneskulden per invånare minskar med 9 546 kr, till 75 819 kr per invånare. Detta har påpekats till långgivaren Kommuninvest som tar hänsyn till detta vid långivning.

För 2021 var snittet i Jönköpings län 71 819 kr per invånare för kommunkoncernens låneskuld, jämfört med riket 68 828 kr per invånare och jämfört med vår kommungrupp nästan 65 000 kr per invånare. Tranås kommunkoncerns låneskuld 2021 var 73 442 kr (inklusive fordran SE-banken), vilket innebär att vår kommunkoncern har högre låneskuld än jämförelsegrupperna. Inkluderas Tranås Energis AB`s skuld, som möts av motsvarande fordran i Tranås Stadshus AB, bidrar det till en ökning av skulden med 9 915 kr per invånare.

För kommuner och regioner är Kommuninvest oftast det självklara valet vad gäller finansieringslösningar. I ”Den kommunala låneskulden 2022” skriver Kommuninvest att tack vare god resultatutveckling i kommunerna 2020-2021, minskade investeringarna 2021 samt en tydlig avmattning av låneskuldens utveckling. Dock kvarstår kommunernas stora investerings- och renoveringsbehov i verksamhetslokaler och infrastruktur, vilket stämmer väl in på Tranås kommunkoncern. Kommuninvest skriver att kommunsektorn står inför betydande svårigheter under kommande år. Den demografiska utmaningen finns kvar samtidigt som inflationen får betydande effekter på kommunernas kostnadsutveckling på kort sikt.

För långfristiga skulder uppgår den genomsnittliga räntan under 2022 för de kommunala bolagen till 1,81 %. Per 2022-12-31 uppgick den genomsnittliga räntebindningstiden till 2,2 år, genomsnittlig kapitalbindningstid till 2,6 år samt kapitalbindning max löptid till 5,96 år. Andelen fast ränta inklusive derivat uppgår till ca 80 %. Andelen kapitalförfall inom ett enstaka år uppgår till 18,02%. Alla nyckeltal är inom finanspolicyens ramar.

Borgensåtagande

Kommunal borgen lämnas normalt endast till helägda kommunala bolag.

Kommunal borgen återstår för två föreningar medan borgensåtagande till privatpersoner vid bostadsbebyggelse har upphört. Totalt har kommunen ett borgensåtagande till andra än helägda kommunala bolag på 963 986 kr.

Tranås kommun har under året inte behövt lösa någon borgensförbindelse.

Belopp kr

Borgensförbindelser

	2022-12-31	2021-12-31	
<hr/>			
Föreningar			
Sommens Byggnadsförening	99 000	110 000	
Tranås Ridklubb	150 000	150 000	Rörelsekredit Swedbank
Tranås Ridklubb (hypotek)*	714 986	751 654	Amortering 30 år
Totalt föreningar	963 986	1 011 654	

*Angående borgensförbindelse för Tranås Ridklubb:

År 2011 inkom Tranås Ridklubb med ansökan om kommunal borgen. Ansökan har sin grund i att Tranås kommun erbjöd Tranås Ridklubb att köpa den förhyrda anläggningen i Hjälmalyd där verksamheten bedrivs. Erbjudandet från Tranås kommun grundar sig på kommunfullmäktiges beslut 2008-02-25 § 49 om avyttrande av fastigheter.

I våras inkom en skrivelse till kommunen från Sommens Byggnadsförening med en begäran om ekonomiskt stöd med anledning av ansträngd ekonomi kommande år, vilket skulle kunna innebära att föreningen inte kan betala lånet, där kommunen är borgenär; enligt amorteringsplan. Kommunstyrelsens arbetsutskott avslag begäran. Kommunstyrelsen informerades på dess sammanträde 2022-04-19 §76.